

Odluka o preuzimanju ISSAI okvira

15.4.2014 | Zakoni i akta

Na osnovu člana 10. Zakona o reviziji institucija BiH ('Službeni glasnik BiH', broj 12/06), člana 10. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH ('Službene novine FBiH', broj 22/06), člana 15. Zakona o reviziji javnog sektora RS ('Službeni glasnik RS', broj 98/05) i člana 20. Poslovnika o radu Koordinacionog odbora vrhovnih institucija za reviziju u Bosni i Hercegovini ('Službeni glasnik BiH', broj 108/10) Koordinacioni odbor, na 59. sjednici, održanoj 25.01.2011. godine, u Sarajevu, donosi

ODLUKU

o preuzimanju Okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija – ISSAI okvira u Bosni i Hercegovini

Član 1.

Ovom Odlukom Koordinacioni odbor vrhovnih institucija za reviziju u Bosni i Hercegovini preuzima Okvir međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija – ISSAI okvir u BiH.

Član 2.

(1) Okvir se sastoji od dokumenata koje je usvojio Kongres Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija (INCOSAI) i koji imaju za svrhu regulisanje profesionalnih standarda koje koriste vrhovne revizione institucije (VRI).

(2) Naziv Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) se koristi kao zajednički naziv za skup dokumenata u vezi sa odgovornostima VRI. Svakom dokumentu dodijeljen je ISSAI broj.

(3) Naziv INTOSAI smjernice za dobro upravljanje (INTOSAI GOV) se koristi za dokumente koje je usvojila Međunarodna organizacija vrhovnih revizionih institucija (INTOSAI), a tiču se smjernica namijenjenih javnom sektoru. Svakom dokumentu dodijeljen je četverocifreni INTOSAI GOV-broj.

Član 3.

(1) Objavljuju se dijelovi ISSAI okvira u BiH iz člana 1. ove Odluke i to:

- a)ISSAI 1 Limska deklaracija o smjernicama za pravila revizije
- b)ISSAI Meksička deklaracija o nezavisnosti vrhovnih revizionih institucija
- 10
- c)ISSAI 100- Osnovni principi revizije javnog sektora (ISSAI 100); Opći standardi revizije
- 400 javnog sektora (ISSAI 200); Standardi obavljanja revizije javnog sektora
- (ISSAI 300); Standardi izvještavanja u reviziji javnog sektora (ISSAI 400).

(2) ISSAI 30 INTOSAI etički kodeks za revizore u javnom sektoru
objavljen je u 'Službenom glasniku BiH', br. 12/01.

Član 4.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaju da važe INTOSAI revizijski standardi ('Službeni glasnik BiH', broj 5/01) koji su zamijenjeni INTOSAI standardima revizije - ISSAI 100-400.

Član 5.

(1) Sastavni dio ove Odluke čine uvod, obrazloženje i principi klasifikacije Okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija – ISSAI.

(2) Ostale dijelove ISSAI okvira u BiH iz čl. 1. i 2. ove Odluke Koordinacioni odbor objavljivat će naknadno.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u 'Službenom glasniku BiH' i službenim glasilima entiteta.

Broj: 06-16-1-13/2011

Milenko Šego, predsjedavajući Koordinacionog odbora
vrhovnih institucija za reviziju
i generalni revizor Ureda za reviziju institucija BiH, s.r.

Dr. sc. Ibrahim Okanović,
član Koordinacionog odbora vrhovnih institucija za
reviziju i generalni revizor Ureda za reviziju
institucija u FBiH, s.r. (FBIH)

Mr. Boško Čeko,
član Koordinacionog odbora vrhovnih institucija za
reviziju i glavni revizor Glavne službe za reviziju
javnog sektora RS, s.r.

Uvod, obrazloženje i principi klasifikacije

Međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)

Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (International Standards of Supreme Audit Institutions – ISSAI) sastoje se od dokumenata usvojenih od strane INCOSAI-a (Kongresa Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – INTOSAI) koji za cilj imaju upravljanje profesionalnim standardima vrhovnih revizionih institucija (VRI). Standardi obuhvataju preporuke u vezi sa zakonskim, organizacionim i profesionalnim preduslovima kao i način obavljanja kako revizionih tako i svih drugih zadataka koji se mogu povjeriti VRI. ISSAI dokumenti mogu, tamo gdje je to potrebno, sadržavati i primjere ili opise dobrih praksi.

ISSAI dokumenti su hijerarhijski razvrstani u četiri nivoa:

- **Nivo 1:** Osnovni principi
- **Nivo 2:** Preduslovi za rad VRI
- **Nivo 3:** INTOSAI standardi revizije koji sadrže osnovne pretpostavke i principe obavljanja procesa revizije
- **Nivo 4:** Smjernice za reviziju koje sadrže dodatne materijale za primjenu za različite tematske oblasti.

Ova četiri nivoa su u novom ISSAI okviru razrađena kako slijedi:

Nivo 1: Osnovni principi. Ovaj nivo sadrži principe na kojima počiva INTOSAI. Ovi principi su sadržani u Limskoj deklaraciji.

Nivo 2: Preduslovi za rad vrhovnih revizionih institucija. Slijedom osnovnih principa, dokumenti nivoa 2 dalje razrađuju osnovne preduslove za pravilno funkcionisanje i profesionalno ponašanje VRI. Ovi dokumenti sadrže opće tvrdnje i principe u širem smislu i ne bi trebali biti predmetom čestih promjena. Dokumenti ovog nivoa su i Meksička deklaracija o nezavisnosti usvojena na XIX INCOSAI-u 2007. godine te Principi transparentnosti i odgovornosti koji su usvojeni na XX INCOSAI-u. Postojeći etički kodeks i dokument o kvalitetu revizije koji su usvojeni su također dokumenti koje pripadaju ovom nivou.

Nivo 3: INTOSAI standardi revizije. Dokumenti ovog nivoa se nadovezuju na dokumente nivoa 1 i 2 i sadrže osnovne principe za obavljanje revizije javnog sektora. Dok se pitanja institucionalne prirode regulišu dokumentima nivoa 2, dokumenti nivoa 3 sadrže informacije vezane za proces obavljanja revizije. Osnovni principi revizije se trenutno sastoje od INTOSAI standarda revizije koji sadrže sljedeća poglavlja:

1. Osnovni principi revizije javnog sektora sadrže revizione pretpostavke/opće principe;
2. Opći standardi revizije javnog sektora sadrže uslove za kvalifikaciju, nezavisnost, sukob interesa, stručnost, dužnu profesionalnu pažnju, itd;
3. Standardi obavljanja revizije javnog sektora sadrže detaljnije smjernice o npr. planiranju, revizionim dokazima, analizi finansijskih izvještaja, internoj kontroli;

4. Standardi izvještavanja u reviziji javnog sektora sadrže smjernice za izvještavanje o finansijskoj reviziji (mišljenje revizora), kao i napomene i smjernice za izvještavanje vezano za reviziju pravilnosti i reviziju učinka.

U cilju naglašavanja važnosti ovih standarda i fleksibilnosti u njihovom daljem razvoju, svakom od 4 poglavlja je dodijeljen poseban ISSAI broj, a shodno tome su i tačkama unutar određenog poglavlja također dodijeljeni odgovarajući brojevi.

Nivo 4: Smjernice za reviziju: Dokumenti na ovom nivou razrađuju osnovne principe revizije na način da daju konkretnije, detaljnije i operativnije smjernice korisne u svakodnevnom obavljanju revizionih zadataka.

Nivo 4 će obuhvatiti smjernice za primjenu standarda za finansijsku reviziju, reviziju učinka i reviziju usklađenosti.

Pododbor za izradu smjernica za finansijsku reviziju Komisije za profesionalne standarde izradio je smjernice za primjenu standarda za finansijsku reviziju. Ove smjernice se bave revizijom finansijskih izvještaja i zasnivaju se na Međunarodnim standardima revizije (ISA) koje je objavio Odbor za međunarodne standarde revizije (IAASB) koji djeluje u okviru Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Jedna INTOSAI smjernica za finansijsku reviziju se sastoji od jednog međunarodnog standarda revizije objavljenog od strane IAASB-a i jedne INTOSAI bilješke za primjenu čija će svrha biti naglašavanje modifikacija i dodatnih elaboracija koje su bitne za reviziju javnog sektora. ISSAI broj sadrži referencu na određeni ISA broj. Na primjer, dokument pod nazivom ISSAI 1240 će označavati dokument koji sadrži ISA 240 zajedno sa INTOSAI bilješkom za njegovu primjenu.

Nivo 4 također sadrži smjernice i dodatni materijal u vezi sa specifičnim tematskim oblastima kao što su na primjer revizija privatizacije, javnog duga, zaštite okoliša i međunarodnih institucija. Mnoge od ovih smjernica su već izrađene i usvojene od strane INCOSAI-a. Dokumenti koji se izrade i usvoje u budućnosti, a vezani su za ostvarivanje cilja 3 Strateškog plana i prema sadržaju treba da su dio ovog okvira, će također biti svrstane u nivo 4.

Brojevi od 1000-9999 su rezervisani za dokumente iz nivoa 4 (smjernice za primjenu) i podijeljeni su u grupe koje su rezervisane za različite tematske oblasti. Pododbori Komisije i radne grupe zadužene za cilj 3 su odgovorne za pridržavanje ovog načina klasifikacije, svaki u okviru svog područja djelovanja.

INTOSAI smjernice za dobro upravljanje (INTOSAI GOV)

INTOSAI smjernice za dobro upravljanje se sastoje od dokumenta usvojenih od strane INCOSAI-a i sadrže smjernice za sisteme internih kontrola, računovodstvene standarde i ostala pitanja koja spadaju u upravno područje odgovornosti. Ovo obuhvata dokumente koji služe kao vodiči za VRI u njihovom profesionalnom procjenjivanju mjera koje preduzimaju upravni organi ili dokumente koji služe kao vodiči za upravne organe i koji pridonose dobrom upravljanju.

Brojevi od 9000-9999 su rezervisani za ovu kategoriju dokumenata, a umjesto ISSAI se koristi skraćenica INTOSAI GOV. Osim ove izmjene, principi klasifikacije se na isti način primjenjuju i na ove dokumente.

Postojeći dokumenti 'INTOSAI standardi revizije' i 'INTOSAI etički kodeks':

Postojeći dokumenti pod nazivom 'INTOSAI standardi revizije' i 'INTOSAI etički kodeks' usvojeni su i objavljeni 2001. godine. Sada su ovi dokumenti te Limska deklaracija podijeljeni u 6 dokumenata i svakom od njih je dodijeljen ISSAI broj. Limska deklaracija je uključena u nivo 1, Etički kodeks je uključen u nivo 2, dok je svako od 4 poglavlja INTOSAI standarda revizije postalo poseban dokument unutar nivoa 3.

Brojčane oznake tačaka su izmijenjene tako što je cifra koja označava broj poglavlja izbačena.

Klasifikacija Međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)[1]

Nivo 1 – Osnovni principi

ISSAI 1 Limska deklaracija

Nivo 2 – Preduslovi za rad VRI

ISSAI 10 Meksička deklaracija o nezavisnosti VRI
ISSAI 11 Smjernice i dobre prakse u vezi sa nezavisnošću VRI
ISSAI 20 Principi transparentnosti i odgovornosti
ISSAI 21 Principi i primjeri dobre prakse u vezi sa transparentnošću i nezavisnošću
ISSAI 30 Etički kodeks
ISSAI 40 Kontrola kvaliteta za VRI

Nivo 3 – INTOSAI standardi revizije

ISSAI 100 Osnovni principi
ISSAI 200 Opći standardi
ISSAI 300 Standardi obavljanja revizije
ISSAI 400 Standardi izvještavanja

Nivo 4 – Smjernice za reviziju

ISSAI 1000 Opći uvod u INTOSAI smjernice za finansijsku reviziju
ISSAI 1003 Pojmovnik termina uz INTOSAI smjernice za finansijsku reviziju
ISSAI 1200 Sveobuhvatni ciljevi nezavisnog revizora i provođenje revizije u skladu sa Međunarodnim revizionim standardima
ISSAI 1210 Dogovoranje uslova za obavljanje revizionog angažmana
ISSAI 1220 Kontrola kvaliteta za revizije historijskih finansijskih informacija
ISSAI 1230 Reviziona dokumentacija
ISSAI 1240 Odgovornosti revizora u reviziji finansijskih izvještaja u pogledu prijevara
ISSAI 1250 Sagledavanje zakona i propisa u reviziji finansijskih izvještaja
ISSAI 1260 Komunikacija sa nadležnim za upravljanje
ISSAI 1265 Saopćavanje otkrivenih nedostataka internih kontrola nadležnim za upravljanje
ISSAI 1300 Planiranje revizije finansijskih izvještaja
ISSAI 1315 Utvrđivanje i procjena rizika materijalnih pogrešnih prikaza putem razumijevanja subjekta revizije i okoline u kojoj ono posluje
ISSAI 1320 Materijalnost u planiranju i obavljanju revizije
ISSAI 1330 Odgovor revizora na procijenjene rizike
ISSAI 1402 Razmatranja revizije u vezi sa subjektom koji angažuje usluge druge organizacije
ISSAI 1450 Ocjena pogrešnih prikaza otkrivenih tokom revizije
ISSAI 1500 Razmatranje relevantnosti i pouzdanosti revizionih dokaza
ISSAI 1501 Revizioni dokazi - posebna razmatranja za odabrane pozicije
ISSAI 1505 Eksterne konfirmacije
ISSAI 1510 Početni revizioni angažmani - početna stanja
ISSAI 1520 Analitičke procedure
ISSAI 1530 Korištenje uzoraka u reviziji
ISSAI 1540 Revidiranje računovodstvenih procjena, uključujući i računovodstvene procjene po fer vrijednosti i druge podatke koji se objave u vezi sa istim
ISSAI 1550 Povezane strane
ISSAI 1560 Naknadni događaji
ISSAI 1570 Trajnost poslovanja
ISSAI 1580 Izjave u pisanoj formi
ISSAI 1600 Posebna razmatranja - revizije finansijskih izvještaja grupe (uključujući i rad revizora koji revidiraju pojedinačne komponente grupe)
ISSAI 1610 Korištenje rada internih revizora

ISSAI 1620 Korištenje rada stručnjaka kojeg angažuje revizor

ISSAI 1700 Sastavljanje mišljenja i izvještavanje o finansijskim izvještajima

ISSAI 1705 Izmjene mišljenja u izvještaju nezavisnog revizora

ISSAI 1706 Isticanje određenog predmeta u izvještaju nezavisnog revizora

ISSAI 1710 Komparativne informacije - odgovarajući iznosi i komparativni finansijski izvještaji

ISSAI 1720 Odgovornosti revizora u pogledu drugih informacija u dokumentima koji sadrže revidirane finansijske izvještaje

ISSAI 1800 Posebna razmatranja - Revizija finansijskih izvještaja sastavljenih za posebne svrhe

ISSAI 1805 Posebna razmatranja - Revizija pojedinačnih finansijskih izvještaja i specifičnih elemenata, računa ili pozicija finansijskih izvještaja

ISSAI 1810 Angažmani za izvještavanje o skraćenim finansijskim izvještajima

Smjernice za provođenje revizije učinka

ISSAI 3000 Smjernice za provođenje revizije učinka

ISSAI 3100 Smjernice za reviziju učinka: Glavni principi

Smjernice za provođenje revizije usklađenosti

ISSAI 4000 Opći uvod za smjernice za reviziju usklađenosti

ISSAI 4100 Smjernice za reviziju usklađenosti za revizije koje se obavljaju odvojeno od revizije finansijskih izvještaja

ISSAI 4200 Smjernice za reviziju usklađenosti u vezi sa revizijom finansijskih izvještaja

Posebne smjernice za međunarodne institucije

ISSAI 5000 Principi za najbolje revizione postupke za međunarodne institucije

ISSAI 5010 Revizija međunarodnih institucija - smjernice za VRI

Posebne smjernice za reviziju okoliša

ISSAI 5110 Smjernice za provođenje revizija aktivnosti sa stanovišta okoliša

ISSAI 5120 Revizija okoliša i revidiranje pravilnosti

ISSAI 5130 Održivi razvoj: uloga VRI

ISSAI 5140 Na koji način VRI mogu da sarađuju na revizijama međunarodnih sporazuma u vezi sa zaštitom okoliša

Posebne smjernice za privatizacije

ISSAI 5210 Smjernice za primjenu najboljih praksi u reviziji privatizacija

ISSAI 5220 Smjernice za primjenu najboljih praksi u reviziji javnih/privatnih finansija i koncesija

ISSAI 5230 Smjernice za primjenu najboljih praksi u reviziji ekonomske regulacije

ISSAI 5240 Smjernice za primjenu najboljih praksi u reviziji rizika u javno/privatnim partnerstvima

Posebne smjernice za IT reviziju

ISSAI 5310 Metodologija pregleda sigurnosti informacionog sistema

Posebne smjernice za reviziju javnog duga

ISSAI 5410 Smjernice za planiranje i provođenje revizije internih kontrola javnog duga

ISSAI 5411 Indikatori duga

ISSAI 5420 Javni dug: Upravljanje i fiskalna ugroženost

ISSAI 5421 Smjernice za definisanje i objavljivanje javnog duga

ISSAI 5422 Primjena definisanih uslova i zahtjeva za provođenje revizije učinka javnog duga

ISSAI 5430 Fiskalna izloženost: implikacije na upravljanje dugom i uloga VRI

ISSAI 5440 Smjernice za provođenje revizije javnog duga - primjena materijalnog testiranja u finansijskim revizijama

Posebne smjernice za reviziju novčanih pomoći za stradale od prirodnih katastrofa

ISSAI 5500 Smjernice za reviziju novčanih pomoći za stradale od prirodnih katastrofa (usvajanje planirano u 2013.)

Posebne smjernice za kolegijalne preglede

ISSAI 5600 Smjernice za vršenje kolegijalnih pregleda

**INTOSAI Smjernice za dobro upravljanje
(INTOSAI GOV)**

Interne kontrole

INTOSAI GOV 9100 Smjernice za standarde internih kontrola za javni sektor

INTOSAI GOV 9110 Smjernice za izvještavanje o efektivnosti internih kontrola; iskustva VRI u primjeni i ocjeni internih kontrola

INTOSAI GOV 9120 Pružanje osnove za odgovornost u državnoj upravi

INTOSAI GOV 9130 Dodatne informacije o upravljanju rizikom u subjektu javnog sektora

INTOSAI GOV 9140 Nezavisnost interne revizije u javnom sektoru

INTOSAI GOV 9150 Koordinacija i saradnja između VRI i internih revizora u javnom sektoru

Računovodstveni standardi

INTOSAI GOV 9220 Raspravljavanje i analiza u tijelima uprave (menadžment) o finansijskim informacijama, informacijama koje se tiču učinka i drugim informacijama

INTOSAI GOV 9230 Smjernice za definisanje i objavljivanje javnog duga

Okvir predstavljen na web stranici www.issai.org će biti primarno sredstvo za distribuciju Međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija. Putem web stranice www.issai.org transparentnijim će se učiniti i INTOSAI-ev proces donošenja standarda i smjernica. Pored službenih INTOSAI dokumenata, kako se isti budu usvajali i postajali dijelom okvira, na web stranici će biti dostupni i konačni neusvojeni prijedlozi kao i nacrti i informacije o planiranim novim standardima. ISSAI standardi će na www.issai.org biti dostupni na svim službenim jezicima INTOSAI-a u formi koju dostave odgovorni pododbori ili radne grupe, dok će ostale informacije dostupne na web stranici biti dostupne jedino na engleskom jeziku.

[1] Stanje sa XX kongresom INTOSAI održanom 2010. godine u Johannesburgu.

ZAKONI I AKTA

- [Zakon o reviziji](#)
- [ISSAI okvir](#)
- [Parlament FBiH](#)